

ความสัมพันธ์ระหว่าง ความรู้ เจตคติ และการรับรู้ทักษะทางการพยาบาลตาม หลักการดูแลความปลอดภัยผู้ป่วยของพยาบาลวิชาชีพ โรงพยาบาลตำรวจ

The Relationship between The Knowledge, Attitude, and Perceived Nursing Skill Based on Patient Safety of Professional Nurses in Police General Hospital

ปณยารัตน์ หัตถกี ปริญา แก้วสงค์*
Punyarat Huttakee Parinya Kaewsongk*
วิทยาลัยพยาบาลตำรวจ กรุงเทพฯ ประเทศไทย 10330
Police Nursing College, Bangkok, Thailand 10330

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาความรู้ เจตคติ และการรับรู้ทักษะทางการพยาบาลตามหลักการดูแลความปลอดภัยผู้ป่วย ของพยาบาลวิชาชีพ โรงพยาบาลตำรวจ และ 2) ศึกษาความสัมพันธ์ของตัวแปรดังกล่าว กลุ่มตัวอย่างเป็นพยาบาลวิชาชีพที่ปฏิบัติงานในโรงพยาบาลตำรวจ จำนวน 278 คน คัดเลือกกลุ่มตัวอย่างโดยวิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย แบบสอบถามข้อมูลส่วนบุคคล แบบทดสอบความรู้เกี่ยวกับความปลอดภัยผู้ป่วย แบบสอบถามเจตคติต่อความปลอดภัยผู้ป่วย และ แบบสอบถามการรับรู้ทักษะทางการพยาบาลตามหลักการดูแลความปลอดภัยผู้ป่วย โดยค่าความเที่ยงของแบบทดสอบความรู้ โดยใช้สูตรคูเดอร์-ริชาร์ดสัน เท่ากับ .71 และค่าความเที่ยงของแบบสอบถามเจตคติ และ แบบสอบถามการรับรู้ทักษะทางการพยาบาลตามหลักการดูแลความปลอดภัยผู้ป่วย โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟาครอนบาคได้ .86 และ .95 ตามลำดับ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา และสถิติสัมพันธ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน

ผลการวิจัย พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความรู้เกี่ยวกับความปลอดภัยผู้ป่วยอยู่ในระดับดี (ร้อยละ 51.10) มีเจตคติต่อความปลอดภัยผู้ป่วยอยู่ในระดับดีมาก (ร้อยละ 46.40) และมีกรรับรู้ทักษะทางการพยาบาลตามหลักการดูแลความปลอดภัยผู้ป่วยอยู่ในระดับดีมาก (ร้อยละ 59.70) การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ พบว่าเจตคติกับการรับรู้ทักษะทางการพยาบาลตามหลักการดูแลความปลอดภัยผู้ป่วยมีความสัมพันธ์กันในเชิงบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($r = .731, p < .001$) ส่วนความรู้ไม่มีความสัมพันธ์กับเจตคติและการรับรู้ทักษะทางการพยาบาลตามหลักการดูแลความปลอดภัยผู้ป่วย ($r = .057$ และ $.018, p > .05$ ตามลำดับ) ข้อเสนอแนะผลการวิจัย ผู้บริหารโรงพยาบาลและผู้บริหารทางการพยาบาลสามารถนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์ในการเสริมสร้างทักษะทางการพยาบาลตามหลักการดูแลความปลอดภัยผู้ป่วย ทั้งในระดับหน่วยงานและระดับโรงพยาบาลให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

คำสำคัญ: ความปลอดภัยผู้ป่วย การรับรู้ทักษะทางการพยาบาลตามหลักการดูแลความปลอดภัยผู้ป่วย พยาบาลวิชาชีพ โรงพยาบาลตำรวจ

Abstract

The purposes of this study were to 1) describe knowledge, attitude, and perceived nursing skill based on patient safety goals of professional nurses in Police General Hospital, and 2) examine the correlations among those three variables. Two-hundred and seventy-eight persons with professional nurses in Police General Hospital were recruited by stratified random sampling method. Study Instruments consisted of 1) the Personal Data Record Form, 2) the Patient Safety Knowledge Questionnaire which had the confidence at .71 (KR-20), 3) the Patient Safety Attitude Questionnaire, and 4) Perceived of Patient Safety Skill Questionnaire had the Cronbach's alpha coefficient at .86 and .95 consequently. Descriptive statistics and Pearson Product Moment Correlation Coefficient analysis were used to analyse data.

The results revealed that most of the samples' knowledge level of patient safety was good (51.10%) and their attitude toward patient safety was at excellent level (46.40%). Perceived nursing skill based on patient safety was at excellent level (59.70%). There was a significant correlation between attitude and perceived nursing skill based on patient safety ($r = .731, p < .001$), but the knowledge was not significantly correlated to attitude and perceived nursing skill based on patient safety ($r = .057$ and $.018, p > .05$, respectively). The findings of this study suggest that the development of patients' safety should be promoted in order to improve hospital's quality.

Keywords: Patient safety; Perceived nursing skill based on patient safety; Professional nurses in Police General Hospital

บทนำ

ความปลอดภัยของผู้ป่วย (Patient Safety) เป็นหัวใจสำคัญของการจัดบริการสุขภาพ¹ และเป็นสิ่งที่ผู้ป่วยและญาติให้ความสำคัญที่สุดในการเข้ารับการรักษาพยาบาลในโรงพยาบาล ไม่เพียงแต่คาดหวังให้หายจากอาการเจ็บป่วยที่เป็น แต่ยังคาดหวังไปถึงการได้รับบริการทางสุขภาพที่ได้มาตรฐานและประทับใจ² ด้วยเหตุนี้องค์กรสุขภาพทั่วโลกได้ให้ความสำคัญกับการพัฒนาสุขภาพและมาตรฐานในการให้การรักษาพยาบาลที่คำนึงถึงตัวผู้ป่วย โดยองค์การอนามัยโลกได้กำหนดให้ความปลอดภัยของผู้ป่วย เป็นหลักพื้นฐานที่สำคัญในระบบบริการสุขภาพและส่งเสริมให้นานาประเทศร่วมกันพัฒนามาตรฐานและแนวทางในการดูแลผู้ป่วยอย่างปลอดภัย เนื่องจากมีผู้ป่วยจำนวนหลายรายได้รับผลกระทบจากความผิดพลาดในการรักษาพยาบาล ทำให้เกิดอาการที่ไม่พึงประสงค์และอันตรายที่รุนแรงอย่างไม่ตั้งใจ จากการรายงานขององค์การอนามัยโลก³ พบว่า ทั่วโลกมีผู้ป่วยเข้ารับการรักษาในโรงพยาบาลทั้งสิ้น 421 ล้านคน และมีผู้ป่วยราว 42.7 ล้านคนได้รับอันตรายจากเหตุการณ์ที่ไม่พึงประสงค์ขณะเข้ารับการรักษาในโรงพยาบาล และยิ่งไปกว่านั้นยังพบว่า ประเทศ

กำลังพัฒนา จะมีผู้ป่วยประมาณ 5.7-8.4 ล้านคน เสียชีวิตจากเหตุการณ์ที่ไม่พึงประสงค์ขณะเข้ารับการรักษาในโรงพยาบาล หรือประมาณร้อยละ 10-15 ของผู้ป่วยที่เสียชีวิตในประเทศเหล่านั้นมาจากเหตุการณ์ที่ไม่พึงประสงค์ขณะเข้ารับการรักษาในโรงพยาบาล โดยที่ร้อยละ 80 เกิดอาการไม่พึงประสงค์จากสาเหตุที่สามารถป้องกันได้

สำหรับประเทศไทยซึ่งเป็นประเทศหนึ่งที่กำลังพัฒนา ได้มีรายงานสรุปผลการร้องเรียนการบริการของผู้ป่วยที่ร้องเรียนผ่านสายด่วน สปสช. 1330 และรายงานสรุปผลการจ่ายเงินชดเชยกรณีที่ได้รับบริการได้รับความเสียหายจากการรักษาพยาบาลของหน่วยบริการ (มาตรา 41) หลักประกันสุขภาพแห่งชาติประจำปีงบประมาณ 2560 พบว่า มีผู้ร้องเรียนทั้งสิ้น 823 คน ได้รับการชดเชย 661 คน และได้รับเงินชดเชยทั้งสิ้น 160.01 ล้านบาท ส่วนใหญ่เป็นการชดเชยกรณีเสียชีวิต/ทุพพลภาพถาวร 324 คน (ร้อยละ 49.02) เป็นเงิน 116.01 ล้านบาท รองลงมาคือ บาดเจ็บ/เจ็บป่วยต่อเนื่อง 253 คน (ร้อยละ 38.28) เป็นเงิน 18.30 ล้านบาท และสูญเสียอวัยวะ/พิการ 84 คน (ร้อยละ 12.71) เป็นเงิน 18.23 ล้านบาท และจากรายงานการศึกษาที่ผ่านมา⁴ พบว่า บุคลากรที่ถูกร้อง

เรียนมากที่สุดเป็น แพทย์ ร้อยละ 39.72 รองลงมาเป็น เจ้าหน้าที่งานประกันสุขภาพ ร้อยละ 26.03 และพยาบาล ร้อยละ 23.29 ตามลำดับ โดยมีประเด็นการให้บริการที่ถูก ร้องเรียนบ่อยมักจะเป็นการสื่อสาร และการรักษาพยาบาล ซึ่งสอดคล้องกับการรายงานอุบัติการณ์ความเสี่ยงของกลุ่มงาน พยาบาล โรงพยาบาลตำรวจ ประจำปี พ.ศ. 2561 พบว่า ประเด็นที่ถูกรายงานมากที่สุดเป็น เรื่องการสื่อสารเพื่อการ ส่งตรวจทางห้องปฏิบัติการผิดพลาด/ไม่ครบถ้วน จำนวน 1475 ครั้ง รองลงมาเป็นสิ่งส่งตรวจ ผิดชนิด/ผิด Container/ ไม่ตรงกับใบส่งตรวจ/ไม่เพียงพอหรือมีสภาพไม่พร้อมตรวจ/ไม่ ครบ จำนวน 434 ครั้ง และเกิดปัญหาด้านการควบคุมการใช้ ทรัพยากร เช่น จัดสรรไม่เหมาะสม/ใช้ไม่คุ้ม ไม่ถูกต้องตาม มาตรฐาน/บุคลากรไม่ปฏิบัติตามข้อกำหนด ขาดทักษะการใช้ จำนวน 175 ครั้ง

จากเหตุการณ์ที่ไม่พึงประสงค์ที่เกิดขึ้นตามที่กล่าว มาข้างต้น ย่อมส่งผลให้เกิดความสูญเสียแก่ผู้ป่วยญาติ สถานพยาบาล ค่าใช้จ่ายของประเทศ ผู้ให้บริการ และความไว้วางใจที่ประชาชนมีต่อระบบบริการสุขภาพโดยรวม¹ และยังเป็นเหตุการณ์ที่สะท้อนให้เห็นถึงความสำคัญ และความจำเป็น ในการปฏิบัติการดูแลรักษาพยาบาลผู้ป่วยที่คำนึงถึงความ ปลอดภัยผู้ป่วย เพื่อป้องกันความผิดพลาดและเหตุการณ์ที่ไม่ พึงประสงค์ และรวมทั้งเพื่อสร้างความมั่นใจให้ผู้ป่วยที่มารับ บริการว่า จะได้รับการดูแลรักษาพยาบาลที่ดีที่สุดตามมาตรฐาน และจริยธรรมแห่งวิชาชีพ เพื่อให้ผู้ป่วยได้รับความปลอดภัย โดยไม่เกิดภาวะแทรกซ้อนหรือได้รับอันตรายใดๆ ในขณะที่รับ การรักษา² ด้วยเหตุนี้ ทีมสุขภาพควรมีความตระหนัก และมีความรู้ความเชี่ยวชาญในการให้การดูแลรักษาพยาบาล โดยมีความปลอดภัยผู้ป่วยเป็นเป้าหมายที่สำคัญ ซึ่งในระดับองค์กร สุขภาพควรมีการสร้างเสริมให้บุคลากรในทีมสุขภาพ ให้มีการ รับรู้ความปลอดภัย เพื่อให้ผู้ป่วยไม่เกิดอันตรายหรือความ ผิดพลาดจากการให้บริการจากทีมสุขภาพ³

สำหรับประเทศไทยนั้น สภาการพยาบาลแห่ง ประเทศไทยได้มีการกำหนดเรื่องความปลอดภัยผู้ป่วย ไว้ในมาตรฐานการพยาบาลและการผดุงครรภ์ พ.ศ. 2544 โดยระบุว่าในสถานบริการทุกระดับต้องมีการจัดการความเสี่ยง และความปลอดภัย ซึ่งต้องจัดไว้เป็นส่วนหนึ่งในระบบการ พัฒนาคุณภาพการพยาบาลและการผดุงครรภ์ขององค์กรนั้นๆ ดังนั้นการจัดระบบความปลอดภัยในการดูแลผู้ป่วยเป็นสำคัญ ซึ่งความปลอดภัยผู้ป่วยนั้น เป็นผลลัพธ์ที่สำคัญของวิชาชีพ

พยาบาล การที่ผู้ป่วยไม่มีภาวะแทรกซ้อนที่สามารถป้องกันได้ ระหว่างเข้ารับการรักษาพยาบาล มีความปลอดภัยจากการได้ รับยา ได้รับเลือด ไม่พลัดตกหกล้ม ไม่มีแผลกดทับ ไม่มีการติด เชื้อในโรงพยาบาล และผู้ป่วยสามารถปฏิบัติตัวได้อย่างถูกต้อง นอกจากจะทำให้วิชาชีพได้รับความไว้วางใจและการยอมรับจาก สังคมแล้ว ยังส่งผลต่อคุณค่าและความภาคภูมิใจในวิชาชีพของ พยาบาลด้วย⁴ และในทางอ้อมยังสามารถใช้เพื่อประชาสัมพันธ์ และรับรองคุณภาพบริการของโรงพยาบาล เพื่อให้ผู้รับบริการ ทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติมั่นใจในการมารับบริการและเลือก ที่จะมาใช้บริการอีกด้วย⁶

จากที่กล่าวมาข้างต้น จะเห็นว่าการปฏิบัติการ พยาบาลเพื่อความปลอดภัยผู้ป่วยเป็นสิ่งสำคัญและเป็นตัวชี้วัด ที่สำคัญตัวหนึ่ง ที่แสดงให้เห็นถึงคุณภาพของการบริการใน ระบบบริการสุขภาพ แต่อย่างไรก็ตามในการปฏิบัติหน้าที่ ของพยาบาลที่สมบูรณ์นั้น ไม่ใช่เพียงการดูแลช่วยเหลือตาม อาการของโรค การพยาบาลที่มีคุณภาพอย่างแท้จริงจะต้อง ครอบคลุมถึงตัวบุคคลทุกคนเป็นการพยาบาลแบบองค์รวม พยาบาลจะต้องใช้ความคิดวิจารณ์ญาณในการคิดวิเคราะห์ถึง สภาพปัญหา และความต้องการของผู้รับบริการอย่างแท้จริง หัวใจของความปลอดภัยของผู้ป่วยก็คือ การป้องกันความ ผิดพลาดในการดูแลรักษาพยาบาลผู้ป่วย⁷ ซึ่งการที่จะดูแลผู้ป่วย เพื่อให้เกิดความปลอดภัยและป้องกันความผิดพลาดที่เกิดขึ้น จากการดูแลรักษาพยาบาลนั้น ต้องอาศัยความรู้ด้านความ ปลอดภัยผู้ป่วย เจตคติที่ดี อันจะนำไปสู่การปฏิบัติการพยาบาล เพื่อการส่งเสริมความปลอดภัยผู้ป่วย ทั้งนี้แนวคิดทฤษฎี เกี่ยวกับความรู้ เจตคติ และพฤติกรรม (KAP) ของบลูม⁸ เป็นแนวคิดที่ได้นำมาใช้ในการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ เนื่องจาก มีความเชื่อว่าหากบุคคลมีความรู้ มีเจตคติที่ดี และสามารถ นำความรู้ ความเข้าใจที่มีอยู่ไปใช้ได้อย่างเหมาะสม ถูกต้องใน การแก้ปัญหาต่างๆ ในสถานการณ์ใหม่ๆ ก็จะเกิดประโยชน์ใน การพัฒนาต่อไป ดังนั้นผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาถึงความสัมพันธ์ ระหว่าง ความรู้ เจตคติ และการรับรู้ทักษะทางการพยาบาล ตามหลักการดูแลความปลอดภัยผู้ป่วย ของพยาบาลวิชาชีพ โรงพยาบาลตำรวจ เพื่อเป็นข้อมูลพื้นฐานในการวางแผน ดำเนินงาน ปรับปรุง และพัฒนาคุณภาพการบริการด้าน ความปลอดภัยผู้ป่วย และเพื่อสร้างเสริมให้พยาบาลได้เกิด ความตระหนักและพัฒนาการปฏิบัติการพยาบาลเพื่อการ ส่งเสริมคุณภาพการดูแลและความปลอดภัยผู้ป่วยที่ดียิ่งขึ้น

คำถามการวิจัย

1. พยาบาลวิชาชีพ โรงพยาบาลตำรวจ มีความรู้ เจตคติ และการรับรู้ทักษะทางการพยาบาลตามหลักการดูแลความปลอดภัยผู้ป่วยระดับใด
2. ความรู้ เจตคติ และการรับรู้ทักษะทางการพยาบาลตามหลักการดูแลความปลอดภัยผู้ป่วยของพยาบาลวิชาชีพ โรงพยาบาลตำรวจ มีความสัมพันธ์กันหรือไม่

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับความรู้ เจตคติ และการรับรู้ทักษะทางการพยาบาลตามหลักการดูแลความปลอดภัยผู้ป่วยของพยาบาลวิชาชีพ โรงพยาบาลตำรวจ
2. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่าง ความรู้ เจตคติ และการรับรู้ทักษะทางการพยาบาลตามหลักการดูแลความปลอดภัยผู้ป่วย ของพยาบาลวิชาชีพ โรงพยาบาลตำรวจ

สมมติฐานการวิจัย

ความรู้เกี่ยวกับความปลอดภัยผู้ป่วย เจตคติต่อความปลอดภัยผู้ป่วย และการรับรู้ทักษะทางการพยาบาลตามหลักการดูแลความปลอดภัยผู้ป่วยของพยาบาลวิชาชีพ โรงพยาบาลตำรวจ มีความสัมพันธ์กันในเชิงบวก

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้ทฤษฎีเกี่ยวกับความรู้ เจตคติ และการปฏิบัติ ของบลูม^๑ และแนวคิดเรื่องความปลอดภัยผู้ป่วยที่ได้จากการทบทวนวรรณกรรม

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสหสัมพันธ์ (Correlation research design) ประชากรคือจำนวนพยาบาลวิชาชีพที่ปฏิบัติงานในแผนกผู้ป่วยนอกและผู้ป่วยใน ของโรงพยาบาลตำรวจ ประจำปี พ.ศ.2561 จำนวน 903 คน กลุ่มตัวอย่างคือพยาบาลวิชาชีพที่ปฏิบัติงานในแผนกผู้ป่วยนอกและผู้ป่วยใน ของโรงพยาบาลตำรวจ อย่างน้อย 6 เดือน นับถึงวันที่เก็บข้อมูล มีใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบวิชาชีพการพยาบาลและการผดุงครรภ์ที่ไม่หมดอายุ และยินดีให้ความร่วมมือในการวิจัย คำนวณกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรของ ทาโร ยามาเน^๑ โดยกำหนดขอบเขตของความคลาดเคลื่อนของกลุ่มตัวอย่าง ร้อยละ 5 ที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่างจำนวน

278 คน และทำการสุ่มแบบแบ่งชั้นตามสัดส่วนของพยาบาลวิชาชีพที่ปฏิบัติงานตามแผนกและหอผู้ป่วย

เครื่องมือในการวิจัย และคุณภาพของเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้แบบสอบถามเรื่อง ความรู้ เจตคติ และการรับรู้ทักษะทางการพยาบาลตามหลักการดูแลความปลอดภัยผู้ป่วยของพยาบาลวิชาชีพของการศึกษาที่ผ่านมา¹⁰ ซึ่งผู้วิจัยของการศึกษาดังกล่าวได้พัฒนาเครื่องมือมาจากการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง นำไปตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา (Content Validity Index: CVI) โดยผู้ทรงคุณวุฒิ 3 ท่าน และหลังจากนั้นได้นำแบบประเมินนี้ไปใช้กับพยาบาลวิชาชีพ โรงพยาบาลภูมิพลอดุลยเดช คำนวณระดับค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบประเมินได้เท่ากับ .91 ดังนั้นแบบสอบถามในงานวิจัยนี้ประกอบด้วย 4 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลส่วนบุคคลของพยาบาลวิชาชีพ โรงพยาบาลตำรวจ คำถามเป็นแบบเลือกตอบและแบบเติมคำ จำนวน 7 ข้อ ประกอบด้วยข้อมูลเกี่ยวกับ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ระยะเวลาปฏิบัติงานตั้งแต่สำเร็จการศึกษา ระยะเวลาปฏิบัติงานในตำแหน่งงานปัจจุบัน ปฏิบัติงานในแผนก และปฏิบัติงานในหน่วยหรือหอผู้ป่วย

ส่วนที่ 2 แบบสอบถามความรู้เกี่ยวกับความปลอดภัยผู้ป่วย เป็นข้อคำถาม จำนวน 17 ข้อ มีลักษณะคำตอบเป็นแบบเลือกตอบว่า ใช่/ไม่ใช่ มีเกณฑ์ในการให้คะแนน คือ ถ้าตอบถูกจะได้ 1 คะแนน และถ้าตอบไม่ถูกจะได้ 0 คะแนน ส่วนเกณฑ์ในการแปลผลคะแนนนั้นแบ่งออกเป็น 4 ระดับ ได้แก่ มีความรู้ในระดับที่ควรปรับปรุง (0-11 คะแนน) มีความรู้ในระดับพอใช้ (11-12 คะแนน) มีความรู้ในระดับดี (13-14 คะแนน) และมีความรู้ในระดับดีมาก (15-17 คะแนน)

ส่วนที่ 3 แบบสอบถามเจตคติต่อความปลอดภัยผู้ป่วย เป็นข้อคำถามทางบวกทั้งหมด จำนวน 26 ข้อ มีลักษณะคำตอบเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 4 ระดับ ได้แก่ มากที่สุด มาก ปานกลาง และน้อย ส่วนเกณฑ์ในการแปลผลคะแนนนั้นแบ่งออกเป็น 4 ระดับ ได้แก่ มีเจตคติในระดับที่ควรปรับปรุง (น้อยกว่า 2.50 คะแนน) มีเจตคติในระดับพอใช้ (2.50-2.99 คะแนน) มีเจตคติในระดับดี (3.00-3.49 คะแนน) และมีเจตคติในระดับดีมาก (3.50 คะแนนขึ้นไป)

ส่วนที่ 4 แบบสอบถามการรับรู้ทักษะทางการพยาบาลตามหลักการดูแลความปลอดภัยผู้ป่วย จำนวนทั้งสิ้น

30 ข้อ มีลักษณะคำตอบเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 4 ระดับ ได้แก่ มากที่สุด มาก ปานกลาง และน้อย ส่วนเกณฑ์ในการแปลผลคะแนนนั้นแบ่งออกเป็น 4 ระดับ ได้แก่ มีการรับรู้ทักษะทางการพยาบาลในระดับที่ควรปรับปรุง (น้อยกว่า 2.50 คะแนน) มีการรับรู้ทักษะทางการพยาบาลในระดับพอใช้ (2.50-2.99 คะแนน) มีการรับรู้ทักษะทางการพยาบาลในระดับดี (3.00-3.49 คะแนน) และมีการรับรู้ทักษะทางการพยาบาลในระดับดีมาก (3.50 คะแนนขึ้นไป)

ก่อนนำแบบสอบถามไปดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลนั้น ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามในส่วนที่ 2-4 ไปทดลองใช้กับพยาบาลวิชาชีพ ที่ปฏิบัติงานในโรงพยาบาลตำรวจ และไม่ได้เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน เพื่อนำมาหาความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม โดยคำนวณค่าความเชื่อมั่นในแบบสอบถามส่วนที่ 2 ใช้สูตร KR-20 และแบบสอบถามส่วนที่ 3-4 ใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟาครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามส่วนที่ 2-4 เท่ากับ .71, .86 และ .95 ตามลำดับ

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง ในช่วง เดือนธันวาคม พ.ศ. 2561 ถึง เดือนกุมภาพันธ์ พ.ศ. 2562 ภายหลังจากได้รับอนุมัติจากคณะกรรมการจริยธรรมและวิจัยในมนุษย์ โรงพยาบาลตำรวจ ผู้วิจัยทำหนังสือถึงหัวหน้ากลุ่มงานพยาบาล โรงพยาบาลตำรวจ เพื่อขอเก็บข้อมูล หลังจากรับการอนุมัติผู้วิจัยทำการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างตามที่กำหนดไว้ และจัดแบบสอบถามใส่ซองปิดผนึกประจำแต่ละหน่วย/แผนกที่จะเก็บข้อมูล หลังจากนั้นผู้วิจัยจึงเข้าพบหัวหน้าหอผู้ป่วยในแต่ละหน่วย/แผนกนั้นๆ เพื่อชี้แจงวัตถุประสงค์ของการวิจัย และขอความร่วมมือจากพยาบาลที่ปฏิบัติงานอยู่ในแต่ละหน่วย/แผนกดังกล่าวตอบแบบสอบถามโดยผู้วิจัยได้แนบเอกสารชี้แจงเอกสารต่างๆ ที่ผู้เข้าร่วมวิจัยควรได้รับการพิทักษ์สิทธิ์ไว้ในซองเอกสารพร้อมแบบสอบถามแล้ว ผู้วิจัยจะเก็บแบบสอบถามคืนด้วยตนเองภายหลังจากได้แจกแบบสอบถามไปแล้วเป็นระยะเวลา 1 สัปดาห์ ซึ่งผู้วิจัยได้รับแบบสอบถามคืนที่มีความสมบูรณ์ จำนวน 278 คน คิดเป็นร้อยละ 100

การพิทักษ์สิทธิ์กลุ่มตัวอย่าง

การวิจัยครั้งนี้ ได้ผ่านการรับรองจากคณะกรรมการจริยธรรมและวิจัยในมนุษย์ โรงพยาบาลตำรวจ เมื่อวันที่ 17 ตุลาคม พ.ศ. 2561 (เลขที่หนังสือรับรอง จว. 88/2561; รหัสโครงการวิจัย Nq250979/61) โดยก่อนดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ให้ข้อมูลแก่ผู้เข้าร่วมวิจัยเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ ขั้นตอนการวิจัย สิทธิในการถอนตัวจากงานวิจัยนี้ การรักษาความลับของข้อมูล และการนำเสนอผลการวิจัยเป็นภาพรวม

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำข้อมูลที่เก็บรวบรวมได้จากกลุ่มตัวอย่างมาวิเคราะห์ตามระเบียบวิธีการทางสถิติ โดยกำหนดความมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา โดยการแจกแจงความถี่ ทาร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และข้อมูลความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ เจตคติ และการรับรู้ทักษะทางการพยาบาลตามหลักการดูแลความปลอดภัยผู้ป่วย โดยหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson Product Moment Correlation Coefficient)

ผลการวิจัย

กลุ่มตัวอย่าง คือ พยาบาลวิชาชีพที่ปฏิบัติงานในแผนกผู้ป่วยนอกและผู้ป่วยในของโรงพยาบาลตำรวจ จำนวน 278 คน พบว่า มีอายุระหว่าง 40-49 ปี มากที่สุด (ร้อยละ 34.90) รองลงมา มีอายุระหว่าง 20-29 ปี (ร้อยละ 31.30) มีอายุเฉลี่ย 37 ปี (SD = 9.59) เป็นเพศหญิงเกือบทั้งหมด (ร้อยละ 97.80) ส่วนใหญ่จบการศึกษาระดับปริญญาตรี (ร้อยละ 77.34) ระยะเวลาในการปฏิบัติงานตั้งแต่สำเร็จการศึกษา ต่ำสุด 1 ปี และสูงสุด 38 ปี เฉลี่ย 14 ปี (SD = 9.98) โดยมีระยะเวลาในการปฏิบัติงานตั้งแต่สำเร็จการศึกษาระหว่าง 6-10 ปี มากที่สุด (ร้อยละ 26.60) รองลงมา คือ ระหว่าง 1-5 ปี (ร้อยละ 22.70) และมีระยะเวลาปฏิบัติงานในตำแหน่งงานปัจจุบัน ต่ำสุด 1 ปี และสูงสุด 32 ปี เฉลี่ย 9 ปี (SD = 7.80) ซึ่งมีระยะเวลาปฏิบัติงานในตำแหน่งงานปัจจุบัน ระหว่าง 1-5 ปี มากที่สุด (ร้อยละ 43.20) รองลงมา คือ ระหว่าง 6-10 ปี (ร้อยละ 26.60) ส่วนใหญ่ปฏิบัติงานในแผนกศัลยกรรม (ร้อยละ 39.20) รองลงมา คือ ปฏิบัติงานในแผนกอายุรกรรม (ร้อยละ 20.90) และส่วนใหญ่ปฏิบัติงานในหน่วยผู้ป่วยใน (ร้อยละ 59)

ตารางที่ 1 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของค่าคะแนนด้านความรู้เรื่องความปลอดภัย ผู้ป่วย ของพยาบาลวิชาชีพ โรงพยาบาลตำรวจ (n = 278)

ระดับความรู้	ช่วงคะแนน	จำนวน	ร้อยละ
ปรับปรุง	0-11	20	7.20
พอใช้	11-12	97	34.90
ดี	13-14	142	51.10
ดีมาก	15-17	19	6.80

Min = 7   Max = 16   M = 12.59   SD = 1.45

จากตารางที่ 1 พบว่า ส่วนใหญ่ของกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษา มีระดับความรู้เกี่ยวกับความปลอดภัยผู้ป่วย อยู่ในระดับดี คิดเป็นร้อยละ 51.10 รองลงมา คือ อยู่ในระดับพอใช้ คิดเป็นร้อยละ 34.90

ตารางที่ 2 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของค่าคะแนนเฉลี่ยด้านเจตคติต่อความปลอดภัยผู้ป่วย ของพยาบาลวิชาชีพ โรงพยาบาลตำรวจ (n = 278)

ระดับเจตคติ	ช่วงคะแนน	จำนวน	ร้อยละ
ปรับปรุง	ต่ำกว่า 2.50	7	2.50
พอใช้	2.50-2.99	33	11.90
ดี	3.00-3.49	109	39.20
ดีมาก	3.50 ขึ้นไป	129	46.40

Min = 2   Max = 4   M = 3.39   SD = .40

จากตารางที่ 2 พบว่า ส่วนใหญ่ของกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษา มีระดับเจตคติต่อความปลอดภัยผู้ป่วย อยู่ในระดับดีมาก คิดเป็นร้อยละ 46.40 รองลงมา คือ อยู่ในระดับดี คิดเป็นร้อยละ 39.20

ตารางที่ 3 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของค่าคะแนนเฉลี่ยด้านการรับรู้ทักษะทางการพยาบาลตามหลักการดูแลความปลอดภัยผู้ป่วย ของพยาบาลวิชาชีพ โรงพยาบาลตำรวจ (n = 278)

ระดับการรับรู้ทักษะทางการพยาบาล	ช่วงคะแนน	จำนวน	ร้อยละ
ปรับปรุง	ต่ำกว่า 2.50	4	1.40
พอใช้	2.50-2.99	21	7.60
ดี	3.00-3.49	87	31.30
ดีมาก	3.50 ขึ้นไป	166	59.70

Min = 2   Max = 4   M = 3.53   SD = .43

จากตารางที่ 3 พบว่า ส่วนใหญ่ของกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษา มีระดับการรับรู้ทักษะทางการพยาบาลตามหลักการดูแลความปลอดภัยผู้ป่วยอยู่ในระดับดีมาก คิดเป็นร้อยละ 59.70 รองลงมา คือ อยู่ในระดับดี คิดเป็น ร้อยละ 31.30

ตารางที่ 4 ความสัมพันธ์ระหว่าง ความรู้ เจตคติ และการรับรู้ทักษะทางการพยาบาลตามหลักการดูแลความปลอดภัยผู้ป่วยของพยาบาลวิชาชีพ โรงพยาบาลตำรวจ (n = 278)

	ความรู้	เจตคติ	การรับรู้ทักษะทางการพยาบาล
ความรู้	1.000		
เจตคติ	.057	1.000	
การรับรู้ทักษะทางการพยาบาล	.018	.731***	1.000

*** = $p < .001$

จากตารางที่ 4 พบว่า เจตคติกับการรับรู้ทักษะทางการพยาบาลตามหลักการดูแลความปลอดภัยผู้ป่วยของพยาบาลวิชาชีพ โรงพยาบาลตำรวจ มีความสัมพันธ์กันในเชิงบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($r = .731, p < .001$) ส่วนความรู้กับเจตคติและการรับรู้ทักษะทางการพยาบาลตามหลักการดูแลความปลอดภัยผู้ป่วยของพยาบาลวิชาชีพ โรงพยาบาลตำรวจ มีความสัมพันธ์กันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ($r = .057$ และ $r = .018, p > .05$ ตามลำดับ)

สรุปและอภิปรายผล

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยอภิปรายผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ดังนี้

1. ระดับความรู้เกี่ยวกับความปลอดภัยผู้ป่วยของพยาบาลวิชาชีพ โรงพยาบาลตำรวจ ส่วนใหญ่อยู่ในระดับดี (ร้อยละ 51.10) ทั้งนี้เป็นเพราะว่า โรงพยาบาลตำรวจ ได้ดำเนินกิจกรรมการพัฒนาคุณภาพตามจุดเน้น/เข้มมุ่งของโรงพยาบาลมาอย่างต่อเนื่อง ในเรื่องความปลอดภัยผู้ป่วยสากล (International Patient Safety Goals) ที่สำคัญ 6 เรื่อง ได้แก่ การระบุตัวผู้ป่วยถูกต้อง การเพิ่มประสิทธิภาพในการสื่อสารในการรักษา พัฒนาระบบยาที่ต้องระมัดระวังสูง ผู้ป่วยได้รับความปลอดภัยจากการผ่าตัด การล้างมืออย่างถูกวิธี เพื่อลดการติดเชื้อ และป้องกันการพลัดตกหกล้มในผู้รับบริการ และรวมทั้งได้นำระบบบริหารความเสี่ยงมาใช้ในการบริหารและจัดคุณภาพงาน มีการกำหนดเป้าหมายที่ชัดเจนอย่างต่อเนื่อง เช่น การจัดทำคู่มือการบริหารความเสี่ยง การจัดทำแนวทางปฏิบัติทางคลินิก (Clinical Practice Guideline) การกำหนดตัวชี้วัดคุณภาพการปฏิบัติงานตามมาตรฐานความปลอดภัยของพยาบาลวิชาชีพ ได้แก่ การป้องกันการติดเชื้อจากการใส่สายสวนปัสสาวะ การป้องกันการเกิดแผลกดทับ การป้องกันการพลัดตกหกล้ม การป้องกันการเกิดเหตุการณ์ไม่พึงประสงค์

จากการบริหารยา การป้องกันการติดเชื้อจากการใส่ท่อช่วยหายใจ และการสื่อสารระหว่างทีมสหวิชาชีพโดยใช้ SBAR (Situation Background Assessment Recommendation) เป็นต้น และอีกทั้งได้ดำเนินการพัฒนาและปรับปรุงคุณภาพด้านการบริการสุขภาพอย่างต่อเนื่อง โดยการจัดอบรม Knowledge sharing ด้านการเขียนรายงานผลลัพธ์ทางการพยาบาลที่ไม่พึงประสงค์ของอุบัติการณ์ในโรงพยาบาลให้กลุ่มงานพยาบาล มีกรรมการความเสี่ยงทำหน้าที่วิเคราะห์หาสาเหตุ และกำหนดเป็นมาตรฐานการดูแลผู้ป่วยต่อไป และที่สำคัญได้มีการเผยแพร่ความรู้และแนวทางการจัดบริการสุขภาพ เพื่อให้ผู้ป่วยเกิดความปลอดภัยจากการเข้ารับการรักษาผ่านทางเว็บไซต์ www.policehospital.org เพื่อเป็นการส่งเสริมให้บุคลากรสามารถเรียนรู้ได้ทุกที่และตลอดเวลา และการจัดกิจกรรมงานมหกรรมการจัดการความรู้ KM Day ขึ้น ทั้งนี้เพื่อให้บุคลากรได้เรียนรู้ เกิดความรู้ ความเข้าใจ และเกิดความตระหนัก ในการจัดบริการสุขภาพให้เกิดประสิทธิภาพและเกิดความปลอดภัยแก่ผู้ป่วย และเนื่องด้วยบริบทของโรงพยาบาลตำรวจ ซึ่งมีนโยบายพัฒนาระบบงานให้เข้าสู่กระบวนการรับรองคุณภาพโรงพยาบาล (Hospital Accreditation [HA] และ Joint Commission International [JCI]) การที่จะได้การรับรองคุณภาพสถานพยาบาลได้นั้น ต้องผ่านข้อกำหนดของสถาบันพัฒนาและรับรองคุณภาพสถานพยาบาล ซึ่งหลักเกณฑ์หรือหัวใจสำคัญ คือ คุณภาพและมาตรฐานในการดูแลให้ผู้ป่วยปลอดภัยสูงสุดทั้งด้านร่างกายและจิตใจ ดังนั้นผู้บริหารจึงมีนโยบายกระตุ้นให้พยาบาลมีความตื่นตัว มีการจัดการอบรมทางด้านการดูแลรักษาพยาบาลให้ผู้ป่วยปลอดภัยอย่างสม่ำเสมอ ส่งผลให้พยาบาลวิชาชีพทุกคนจำเป็นต้องมีความรู้ และให้การปฏิบัติการพยาบาลตรงตามมาตรฐานแห่งวิชาชีพการพยาบาล เพื่อให้ผู้ป่วยเกิดความปลอดภัยทั้งด้านร่างกายและจิตใจ ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาที่ผ่านมา¹¹ โดยพบว่ากลุ่มตัวอย่าง

ส่วนใหญ่มีความรู้เรื่องการบริหารความเสี่ยงระดับมาก คิดเป็นร้อยละ 95.34 สืบเนื่องจากกลุ่มตัวอย่างได้รับความรู้เรื่องการบริหารความเสี่ยง จากการได้รับการอบรม และทราบนโยบายการบริหารความเสี่ยงจากผู้บริหาร

2. ระดับเจตคติต่อความปลอดภัยผู้ป่วย ของพยาบาลวิชาชีพ โรงพยาบาลตำรวจ ส่วนใหญ่อยู่ในระดับดีมาก (ร้อยละ 46.40) รองลงมา คือระดับดี (ร้อยละ 39.20) ทั้งนี้เป็นเพราะว่า พยาบาลวิชาชีพ โรงพยาบาลตำรวจ เห็นความสำคัญของความปลอดภัยผู้ป่วย และเชื่อว่าการจัดระบบความปลอดภัยในการดูแลรักษาพยาบาลผู้ป่วยเป็นสิ่งสำคัญ ซึ่งความปลอดภัยผู้ป่วยนั้นเป็นผลลัพธ์ที่สำคัญของวิชาชีพพยาบาล การที่ผู้ป่วยไม่มีภาวะแทรกซ้อนที่สามารถป้องกันได้ระหว่างเข้ารับการรักษาพยาบาล มีความปลอดภัยจากการได้รับยา ได้รับเลือด ไม่แพ้ด่างกล้ม ไม่มีแผลกดทับ ไม่มีการติดเชื้อในโรงพยาบาล และผู้ป่วยสามารถปฏิบัติตัวได้อย่างถูกต้อง นอกจากจะทำให้วิชาชีพได้รับความไว้วางใจและการยอมรับจากสังคมแล้วยังส่งผลต่อคุณค่าและความภาคภูมิใจในวิชาชีพของพยาบาลด้วย¹ และประกอบกับเป็นผลมาจากระดับคะแนนความรู้เรื่องความปลอดภัยผู้ป่วยของพยาบาลวิชาชีพ โรงพยาบาลตำรวจ ส่วนใหญ่อยู่ในระดับดี ซึ่งอธิบายได้ว่าเจตคติเป็นท่าทีความรู้สึกของบุคคลที่มีต่อสิ่งต่างๆ อันเป็นผลมาจากการเรียนรู้ ประสบการณ์ต่างๆ ที่ได้รับ ซึ่งจะส่งเสริมและกระตุ้นให้บุคคลเกิดความรู้สึกที่ดี และส่งผลให้เกิดเจตคติที่ดี⁹ ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาที่ผ่านมา¹² ที่พบว่า ทศนคดีด้านความความปลอดภัยของพยาบาลวิชาชีพในโรงพยาบาลมหาราชนครราชสีมา ส่วนส่วนใหญ่อยู่ในระดับดี (ร้อยละ 65) ถึงดีมาก (ร้อยละ 30.50)

3. ระดับการรับรู้ทักษะทางการพยาบาลตามหลักการดูแลความปลอดภัยผู้ป่วย ของพยาบาลวิชาชีพ โรงพยาบาลตำรวจ ส่วนใหญ่อยู่ในระดับดีมาก (ร้อยละ 59.70) รองลงมา คือ ระดับดี (ร้อยละ 31.30) และมีระดับการรับรู้ทักษะทางการพยาบาลตามหลักการดูแลความปลอดภัยผู้ป่วยอยู่ในระดับควรปรับปรุงน้อยที่สุด (ร้อยละ 1.40) ทั้งนี้เป็นเพราะว่า พยาบาลวิชาชีพ โรงพยาบาลตำรวจ ส่วนใหญ่มีความรู้และเจตคติต่อความปลอดภัยผู้ป่วยอยู่ในระดับดีถึงดีมาก ส่งผลให้พยาบาลวิชาชีพ โรงพยาบาลตำรวจ ส่วนใหญ่มีระดับการรับรู้ทักษะทางการพยาบาลตามหลักการดูแลความปลอดภัยผู้ป่วย อยู่ในระดับดีมาก ซึ่งอธิบายได้ว่า โรงพยาบาลตำรวจต้องได้รับการประเมินและรับรองคุณภาพสถานพยาบาล

ดังนั้นผู้บริหารจึงมีการกำหนดมาตรฐานในการปฏิบัติการพยาบาล ให้เป็นไปตามตัวชี้วัดที่กำหนด รวมทั้งมีการพัฒนาบุคลากรทางการพยาบาล โดยการเข้าร่วมประชุมวิชาการหรือการฟื้นฟูทักษะ เกี่ยวกับการปฏิบัติการพยาบาลเพื่อความปลอดภัยผู้ป่วยอย่างสม่ำเสมอ นอกจากนี้อาจเนื่องจากกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษามีประสบการณ์ในการทำงานนาน เฉลี่ย 14.72 ปี (SD = 9.98) ทำให้มีทักษะในการปฏิบัติการพยาบาล จึงส่งผลให้การปฏิบัติการพยาบาลเพื่อความปลอดภัยผู้ป่วยอยู่ในระดับดีมากดังกล่าว ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาที่ผ่านมา¹³ ที่พบว่า การปฏิบัติการพยาบาลเพื่อความปลอดภัยผู้ป่วยอยู่ในระดับมาก เนื่องมาจากการได้รับการอบรมและสั่งสมให้มุ่งเน้นในเรื่องความปลอดภัยผู้ป่วย การปลูกฝังจากจรรยาบรรณวิชาชีพ และการพัฒนาคุณภาพงานบริการสุขภาพอย่างต่อเนื่อง อาจส่งผลให้การปฏิบัติการพยาบาลเพื่อความปลอดภัยผู้ป่วยอยู่ในระดับดีมาก

4. การศึกษาเกี่ยวกับความสัมพันธ์ของตัวแปรที่ศึกษา พบว่า ความรู้ไม่มีความสัมพันธ์กับเจตคติและการรับรู้ทักษะทางการพยาบาลตามหลักการดูแลความปลอดภัยผู้ป่วยของพยาบาลวิชาชีพ โรงพยาบาลตำรวจ ส่วนเจตคติกับการรับรู้ทักษะทางการพยาบาลตามหลักการดูแลความปลอดภัยผู้ป่วยของพยาบาลวิชาชีพ โรงพยาบาลตำรวจ มีความสัมพันธ์กันในเชิงบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($r = .731, p < .001$) อธิบายได้ว่าเมื่อเจตคติเพิ่มขึ้น การรับรู้ทักษะทางการพยาบาลตามหลักการดูแลความปลอดภัยผู้ป่วยจะเพิ่มขึ้นตามไปด้วย ทั้งนี้เป็นเพราะว่า พยาบาลวิชาชีพ โรงพยาบาลตำรวจ มีเจตคติต่อความปลอดภัยผู้ป่วยอยู่ในระดับดีถึงดีมาก (ร้อยละ 85.60) ส่งผลถึงความสัมพันธ์ต่อการรับรู้ทักษะทางการพยาบาลตามหลักการดูแลความปลอดภัยผู้ป่วย ซึ่งเป็นไปตามทฤษฎีพฤติกรรมมนุษย์ของบลูม⁶ ที่กล่าวว่าพฤติกรรมมนุษย์ที่เกิดจากการเรียนรู้และทัศนคติ ถ้าบุคคลมีทัศนคติที่ดีในเรื่องใดเรื่องหนึ่งก็จะส่งผลให้เกิดการปฏิบัติที่ดีในเรื่องนั้น ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาที่ผ่านมา¹² ที่พบว่า ทศนคดีด้านความความปลอดภัยในการทำงานมีความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมความปลอดภัยในการทำงานของพยาบาลวิชาชีพในโรงพยาบาลมหาราชนครราชสีมา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($r = .318, p < .01$) และส่วนผลในการศึกษาครั้งนี้ ยังพบอีกว่า ความรู้ไม่มีความสัมพันธ์กับเจตคติและการรับรู้ทักษะทางการพยาบาลตามหลักการดูแลความปลอดภัยผู้ป่วย ทั้งนี้เป็นเพราะว่า พยาบาลวิชาชีพ โรงพยาบาลตำรวจ ส่วนใหญ่จะมีความรู้เกี่ยวกับความ

ปลอดภัยผู้ป่วยอยู่ในระดับดี แต่ในบางส่วน (ร้อยละ 42.10) มีระดับความรู้เกี่ยวกับความปลอดภัยผู้ป่วยอยู่ในระดับพอใช้ และระดับปรับปรุง แสดงให้เห็นว่า ความรู้ที่มากนั้นไม่สามารถเปลี่ยนแปลงระดับเจตคติของพยาบาลวิชาชีพ โรงพยาบาลตำรวจ ในการคำนึงเรื่องความปลอดภัยผู้ป่วยได้ ซึ่งเป็นไปตามแนวความคิดของบลูม⁸ ที่ว่า ทักษะทำให้เกิดการปฏิบัติ และความรู้จะไม่ถูกนำมาใช้หรือลงมือกระทำจนกว่าเกิดทัศนคติที่มากพอต่อการปฏิบัติ¹⁴ ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาที่ผ่านมา¹⁴ ที่พบว่า ความรู้กับการเตรียมความพร้อมในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนของนักศึกษาพยาบาลมีความสัมพันธ์กันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ และเจตคติกับการเตรียมความพร้อมในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนมีความสัมพันธ์กันในเชิงบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($r = .269, p < .05$)

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะการนำผลการวิจัยไปใช้

1. นำข้อมูลจากการศึกษาในครั้งนี้มาเป็นข้อมูลพื้นฐานสำหรับผู้บริหารโรงพยาบาลและผู้บริหารทางการแพทย์ ในการพัฒนาบุคลากรในทีมสุขภาพ ให้ตระหนักถึงการดูแลรักษาพยาบาลผู้ป่วยที่คำนึงถึงความปลอดภัยเป็นสิ่งสำคัญ และรวมทั้งใช้เป็นแนวทางในการกำหนดนโยบาย และกลยุทธ์การพัฒนาเรื่องความปลอดภัยผู้ป่วยในระบบบริการสุขภาพในโรงพยาบาลให้เกิดความต่อเนื่องและยั่งยืน

2. เป็นแนวทางให้กับผู้บริหารทางการแพทย์ สำหรับใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนาระบบบริหารความปลอดภัยในหน่วยงาน เพื่อสร้างวัฒนธรรมความปลอดภัยซึ่งจะเป็นสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่ทำให้พยาบาลวิชาชีพเกิดความตระหนักถึงการดูแลรักษาพยาบาลผู้ป่วยที่คำนึงถึงความปลอดภัยมากขึ้น

3. บูรณาการผลการศึกษาในครั้งนี้ ในการจัดการเรียนการสอน โดยเฉพาะในรายวิชาฝึกปฏิบัติทางการแพทย์ เพื่อสร้างเสริมให้นักศึกษาได้ตระหนักถึงการปฏิบัติกรดูแลรักษาพยาบาลผู้ป่วยที่คำนึงถึงความปลอดภัยเป็นสิ่งสำคัญ

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

ควรมีการศึกษาถึงโปรแกรมสนับสนุนการให้ความรู้เรื่องความปลอดภัยผู้ป่วย เจตคติ และการรับรู้ทักษะทางการพยาบาลตามหลักการดูแลความปลอดภัยผู้ป่วยของพยาบาลวิชาชีพในโรงพยาบาล

กิตติกรรมประกาศ

ขอขอบคุณพยาบาลวิชาชีพ โรงพยาบาลตำรวจ ที่ให้ความร่วมมือในการเข้าร่วมโครงการวิจัยครั้งนี้จนสำเร็จลุล่วงด้วยดี และขอขอบคุณชมรมพยาบาลสีเหล่า ที่ให้ทุนสนับสนุนการศึกษาวิจัย

References

1. Thiangchanya, P., Peeravud, J., Thanapattaraporn, M., & Ramkeaw, K. Nurses' role in enhancing-patient engagement in safety. *Songklanagarind Journal of Nursing*; 2016, 36(3): 247-260. (In Thai)
2. Phanthusat, N., & Thongyu, R. Nursing practice guidelines according to patient safety standards. *Thai Red Cross Nursing Journal*; 2017, 10(2): 1-13. (In Thai)
3. World Health Organization. Patient Safety: Making health care safer. Geneva: World Health Organization; 2017.
4. Saeheng, L., & Nitirat, P. Retrospective study of prima facie complaints according to section 57 and 59 of National Health Security Act, B.E. 2545 in health settings in the 6th Health Service Region. *Journal of Boromarajonani College of Nursing, Surin*; 2018, 8(2): 1-11. (In Thai)
5. Thawon, A., Boonme, P., & Ketchu, K. Registered nurses' perception on patient safety culture and the development of patient safety in Phayao Hospital. *Journal of Health Science Research*; 2014, 8(2): 6-16. (In Thai)
6. Thinkarm, N., Pensirinapa, N., & Prasertchai, A. Patient safety culture among staff at a private hospital in Bangkok. *Journal of Safety and Health*; 2014, 7(25): 64-75. (In Thai)
7. Chaleoykitti, S., Kampro, P., & Promdet, S. Patient safety and quality of nursing service. *Journal of The Royal Thai Army Nurses*; 2014, 15(2): 66-70. (In Thai)

8. Bloom, B. S. Taxonomy of educational objectives: The classification of educational goals. Handbook II: Affective domain. New York: David McKay. 1964.
9. Yamane, T. Statistics: An Introductory Analysis (3rd ed.). New York: Harper and Row Publications. 1973.
10. Paorohit, W., Amornrattanathada., C., & Khamrath, J. The relationships of knowledge, attitude and perceive of patient safety skill of the senior Air Force Student Nurses, Royal Thai AirForce Nursing College. Journal of The Royal Thai Army Nurses; 2018, 19(2): 241-248. (In Thai)
11. Rungrat, P. The correlation between personal factors, knowledge and attitude toward riskmanagement with risk management practice of Nursing Personnel of Bankhai Hospital, Rayong. Journal of Phrapokklao Nursing College; 2014, 25(2): 73-84. (In Thai)
12. Boonbumroe, S. Work safety behaviors of nurse in Maharat Nakhon Ratchasima Hospital, Nakhon Ratchasima. The Journal of Baromarajonani College of Nursing Nakhonratchasima; 2014, 20(2): 82-92. (In Thai)
13. Wuthimapagron, N. Professional nurses caring behavior for the patients safety in Kasamradhospital group. Veridian E-Journal; 2014, 7(1): 698-711. (In Thai)
14. Soowit, B., & Thummak, S. The relationships among knowledge, attitude, and preparing to ASEAN Community among Nursing Students, Kuakarun Faculty of Nursing Navamindrathiraj University. Kuakarun Journal of Nursing; 2014, 21(1): 84-99. (In Thai)